СПРАВКА

за отразяване на постъпилите предложения и становища от обществените консултации по проект на Решение на Министерския съвет за одобряване максималния размер на новите държавни гаранции за 2027 г. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти

№	Дата и начин на постъпване на становището (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	Име на лице/на именование ЮЛ	Деклариран и данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица	Предложения и становища	Приети/ неприети	Мотиви
1.	**19.08.2026 г. Портал за обществени консултации**	**Даниел Топалов**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	**1. Колоната „Изпълнение на лимита" в таблицата е изчислена по два различни знаменателя, което обръща основния извод на доклада.** Таблицата съдържа две различни бази — „одобрен максимален размер с РМС" и „размер съгласно сключените споразумения с банките". Процентите за 2010–2023 г. са изчислени спрямо втората, а за 2024 и 2025 г. — спрямо първата: 2024 г.: 5 500 979 / 31 000 000 = 17,75%, а не 13,75% (13,75% се получава при делене на 40 000 000); 2025 г.: 7 469 305 / 22 000 000 = 33,95%, а не 24,90% (24,90% се получава при делене на 30 000 000). Последицата е съществена. Твърдението в доклада, че „от 2016 г. има значителен спад по отношение на изпълнението на договорения с банките размер на държавни гаранции", е вярно за 2016–2023 г., но не и за 2025 г.: при последователно изчисление 33,95% е най-високото изпълнение от 2015 г. насам — над двойно спрямо нивата от 2017–2023 г. Договореният обем също нараства с 35,8% (от 5 500 979 лв. на 7 469 305 лв.), а броят кредити — от 206 на 216.	Приема се по отношение на всички предложения, с изключение на предложението в доклада да се посочи какъв размер на държавна-	На този етап не може да се определи каква част от държавната гаранция ще бъде договорена с банките за 2027 г. Това ще стане след приемането на Закона за държавния бюджет за 2027 г., като се вземе предвид броят и размерът на

				Таблицата в сегашния си вид скрива обръщането на тенденцията, което е тъкмо обстоятелството, което обосновава очаквания ръст през 2027 г. **ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** Колоната „Изпълнение на лимита по издадените държавни гаранции" да се преизчисли по единна база за всички години, като в заглавието ѝ изрично се посочи спрямо коя от двете предходни колони се изчислява. Изводът след таблицата да се редактира съответно, например: „От 2016 г. се наблюдава значителен спад в изпълнението на договорения с банките размер, като през 2025 г. се отчита обръщане на тенденцията — изпълнение от 33,95% при 24,90% средно за периода 2017–2024 г." Допълнително, в доклада да се посочи какъв размер на държавната гаранция се предвижда да бъде договорен с банките за 2027 г. в рамките на предложения таван, тъй като за целия период 2010–2025 г. договореният размер никога не е достигал одобрения с РМС.	та гаранция се предвижда да бъде договорен с банките за 2027 г.	отпуснатите кредити и през 2026 г. от всяка банка.
				2. Твърдението за „ежегодно намаляване на броя на сключените кредити от 2015 г." е фактически невярно за три от годините. Според собствената таблица на доклада броят договорени кредити нараства през 2020 г. (507 спрямо 505 през 2019 г.), през 2023 г. (222 спрямо 213 през 2022 г.) и през 2025 г. (216 спрямо 206 през 2024 г.). Твърдението за ежегодно намаляване не се потвърждава от приложените данни, а точността на мотивите е условие за обосноваността на акта. **ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** Изречението да се редактира: „От 2015 г. се наблюдава трайно намаляване на броя на сключените кредити по ЗКСД, като през 2020, 2023 и 2025 г. се отчита слаб ръст спрямо предходната година."	Приема се	Докладът е допълнен съгласно предложението.
				3. Докладът смесва „размер на държавните гаранции" и „размер на договорените кредити", което прави прогнозата за 2027 г. непроверима Съгласно чл. 13, ал. 1 ЗКСД държавните гаранции се издават за размера на главницата и лихвата (уговорена лихва и лихва за забава). Гарантираният размер следователно надхвърля размера на отпуснатите кредити, и то съществено, предвид гратисния период по чл. 23 ЗКСД с капитализация на лихвата и 10-годишния срок за погасяване по чл. 24, ал. 3 ЗКСД.	Приема се	Докладът е коригиран съгласно отправената препоръка.

				Докладът обаче съпоставя предложения таван от 10,0 млн. евро (гаранции) с очакваните за 2026 г. 5,0 млн. евро (кредити) и заключава, че таванът „би гарантирал увеличение до 2 пъти на отпуснатите кредити през 2027 г." Съпоставят се две различни величини и множителят не може да бъде проверен. Същото важи и за таблицата, в която колоните „размер на държавната гаранция съгласно споразуменията" и „размер на договорените кредити" се третират като съизмерими. **ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** В доклада да се посочи изрично дали предложените 10,0 млн. евро обхващат само главниците, или главница и лихви по чл. 13, ал. 1 ЗКСД, както и какъв обем нови кредити (главница) съответства на този таван при лихвен процент от 3%. Ако кратността „до 2 пъти" е изчислена върху главници, това да се отбележи; ако не — изразът да отпадне и да се замени с прогнозния брой кредити и техния общ размер.		
				4. Не е приложен и не се цитира анализът по чл. 8, ал. 2, т. 6 ЗКСД По чл. 8, ал. 2, т. 6 ЗКСД министърът на образованието и науката ежегодно представя на Министерския съвет анализ на резултатите от прилагането на системата за кредитиране. Такъв анализ не е приложен към доклада, не се цитира и не е публикуван. Тъй като предложението за таван за 2027 г. се обосновава именно с очакван обрат в резултатите, документът, който по закон вече съществува, е пряко относим към преценката на Министерския съвет. Бележката не създава ново задължение — иска се използване и оповестяване на вече дължим по закон документ. **ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** Анализът по чл. 8, ал. 2, т. 6 ЗКСД за 2025 г. да се приложи към доклада или да се цитира изрично в него, и да се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката в отворен машинночетим формат.	Не се приема	В изпълнение на чл. 8, ал. 2, т. 6 ЗКСД министърът на образованието и науката ежегодно представя на Министерския съвет анализ на резултатите от прилагането на системата за кредитиране. Няма практика и липсва нормативно основание за публикуването

					му на сайта на МОН.
				5. Не са използвани данните от регистъра по чл. 8, ал. 2, т. 5 ЗКСД за отказаните кредити По чл. 8, ал. 2, т. 5 ЗКСД министърът поддържа регистър на отпуснатите и отказаните кредити, а по чл. 18, ал. 6 ЗКСД банките уведомяват министерството в тридневен срок както за всеки сключен договор, така и за всеки отказ. Докладът обяснява спада изцяло с намалено търсене, без да привежда данни за отказите, макар че по чл. 18, ал. 5 ЗКСД банката е длъжна да откаже при необслужвани над 6 месеца кредитни задължения. Ако значителна част от спада се дължи на откази, а не на липса на подадени искания, прогнозата за ръст през 2027 г. само въз основа на намалената лихва не е достатъчно обоснована. **ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** В доклада да се добави ред с броя на отказаните кредити по години за периода 2020–2025 г. по данни от регистъра по чл. 8, ал. 2, т. 5 ЗКСД, с кратък извод какъв дял от спада се дължи на откази и какъв — на намалено търсене.	Не се приема	Броят на отказаните кредити през 2020 г. е 12, през 2021 г. 9, а от 2022 г. не е подадена информация за нито един отказан кредит. В този смисъл може да се обобщи че спадът през последните години се дължи изцяло на спад при договорените кредити.
				6. Позоваването на чл. 73 от АПК като основание за съкратения срок е неотносимо И докладът, и публикацията на Портала за обществени консултации сочат, че „на основание чл. 73 от Административнопроцесуалния кодекс за проекта на акт е определен по-кратък срок за обществено обсъждане". Чл. 73 АПК е озаглавен „Общ административен акт, издаден в неотложни случаи" и урежда друго — възможността да не се спазят правилата за уведомяване и участие, когато актът трябва да се издаде неотложно за предотвратяване или преустановяване на нарушения, свързани с националната сигурност и обществения ред, или за осигуряване на живота, здравето и имуществото на гражданите. Разпоредбата не урежда съкращаване на срок, а посоченото в доклада основание — определените	Приема се за сведение	Решението за бюджетната процедура, при приет закон за държавния бюджет и постановление на Министерския съвет за изпълнението му до края на предходната година, обичайно

			с Решение № 598 на Министерския съвет от 06.08.2026 г. срокове по бюджетната процедура — не е обстоятелство от кръга по чл. 73 АПК. Ако вносителят приема проекта за общ административен акт по чл. 65 АПК, приложим е чл. 69, ал. 2 АПК със срок не по-кратък от един месец. Не оспорвам провеждането на консултацията в 14-дневен срок предвид срока до 04.09.2026 г. и не искам преотриване на процедурата. Бележката се отнася до коректността на правното основание, което остава в окончателния доклад и се възпроизвежда в следващи години. **ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** Позоваването на чл. 73 АПК да отпадне от доклада и от публикацията, като се посочи действителното основание за определяне на срока. За следващите години консултацията по чл. 13, ал. 4 ЗКСД да се планира в пълен срок — Решението за бюджетната процедура се приема в началото на август, което позволява публикуване с достатъчен запас.		се приема до края на месец януари. Това предполага достатъчно време за провеждане на обществените консултации и за 2027 г. те ще бъдат планирани в пълен едномесечен срок.
			7. Твърдението, че проектът „не води до въздействие върху държавния бюджет", не отчита разходите по чл. 4, т. 2 и 3 ЗКСД По чл. 12, ал. 2 ЗКСД със закона за държавния бюджет се предвиждат средствата за държавна финансова подкрепа по чл. 4, т. 2 (погасяване на задължения) и т. 3 (премия за добро управление на банките) по бюджета на Министерството на образованието и науката, и едновременно с това се определя максималният размер на новите гаранции. Тези две величини са свързани: обемът на гарантираните кредити определя бъдещите плащания. Самият доклад посочва, че за периода до 30.06.2026 г. държавата е платила 9 330 762,17 евро, от които 7 745 433,96 евро активирана гаранция при 1 644 предсрочно изискуеми кредита. Формулировката „не води до въздействие върху държавния бюджет" е точна само по отношение на непосредствения ефект през 2027 г., но не и по отношение на условните задължения и на текущите разходи, които вече са в бюджета на министерството.	Не се приема	Изразът „Предложеният проект на акт не води до въздей-ствие върху държавния бюджет“ е част от задължител-ните текстове на Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква "б" от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата админи-

			ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Изречението да се прецизира, например: „Проектът на Решение не води до пряко въздействие върху държавния бюджет за 2027 г.; средствата за държавна финансова подкрепа по чл. 4, т. 2 и 3 ЗКСД се предвиждат по бюджета на МОН съгласно чл. 12, ал. 2 ЗКСД в размер на [X] евро." Прогнозният размер за 2027 г. на плащанията по вече активирани гаранции и на премията за добро управление да се посочи в доклада.		страция (УПМСНА). Премиите за добро управле-ние се изплащат на банките за сметка на планирани по бюджета на МОН средства, които не са част от държавната гаранция.
			8. Обхватът на акта е описан непълно — пропуснати са научните организации Докладът сочи, че проектът „ще обхване обучаващите се в редовна форма на обучение студенти и докторанти в 38 държавни висши училища и в 14 частни висши училища". По чл. 3, ал. 1, т. 2 ЗКСД право да кандидатстват имат и обучаващите се „в създадено и функциониращо по законоустановения ред държавно или частно висше училище или научна организация по чл. 47, ал. 1 от Закона за висшето образование". Докторантите в научните организации — включително Българската академия на науките и Селскостопанската академия, чиито представители по чл. 9, ал. 3 ЗКСД участват в Националния съвет за кредитиране — са изпуснати от описания обхват. **ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** Изречението да се допълни: „...в 38 държавни висши училища, в 14 частни висши училища и в научните организации по чл. 47, ал. 1 от Закона за висшето образование", като се посочи и техният брой.	Приема се.	Докладът е допълнен съгласно предложението.
			9. Технически и редакционни бележки	Не се приема	Съгласно чл. 85 от УПМСНА преди внасянето

				а) Докладът сочи, че „към проекта на акт е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б" от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация". В публикувания на Портала за обществени консултации пакет тя не се съдържа — публикувани са само докладът и проектът на акт. Твърдението за липса на бюджетно въздействие остава непроверимо за участниците в консултацията. Финансовата обосновка да се публикува към пакета.		им за разглеждане на заседание на Министерския съвет законопроектите и проектите на нормативни и общи административни актове на Министерския съвет заедно с мотивите, съответно доклада, се публикуват на интернет страницата на вносителя и на Портала за обществени консултации, съгласно изискванията на Закона за нормативните актове и Административнопроцесуалния кодекс. Финансовата обосновка не е част от тези

				б) Таблицата съдържа стойности изцяло в левове, докато предложеният таван, прогнозите и данните за платените от държавата суми са в евро. Съгласно чл. 5, ал. 3 ЗКСД (изм. — ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от 01.01.2026 г.) кредитите се отпускат в евро. Съпоставката между историческото изпълнение и предложения таван изисква ръчно преизчисляване. Към колоните „Размер на договорените кредити" и „Размер на държавната гаранция съгласно споразуменията" да се добави еврова равностойност по официалния курс.	Приема се	документи и при съгласувателната процедура тя се изпраща единствено до министъра на финансите. Добавени са колони с равностойност в евро.
				в) Процентът за 2021 г. е посочен като 18,90% при действителна стойност 5 675 368 / 30 000 000 = 18,92%.	Приема се	Стойността в доклада е коригирана.
				г) Изречението „Получените становища, заедно със справка за приетите и неприетите бележки и съображения за това, са приложени към настоящия доклад" е в свършено време, а общественото обсъждане приключва на 21.08.2026 г. Формулировката да се приведе в бъдеще време до действителното изготвяне на справката.	Не се приема	Проектът на доклад е изготвен по начинът по който се очаква да бъде внесен в Министерския съвет.